

«امر به معروف ونهی از منکر» ماهیت پیوست فرهنگی

گفت و گو با
دکتر حسن بنیانیان
درباره مبانی و ضرورت های
پیوست نگاری فرهنگی

نام او در میان اصحاب فرهنگ نامی شناخته شده است. به مدت ۸ سال مدیریت حوزه هنری را بر عهده داشته و اکنون مدیر مؤسسه پیوست نگاری فرهنگی افق است. تنها مؤسسه‌ای که به طور خاص روی این مطالبه مهم رهبر معظم انقلاب متمرکز شده است. این مؤسسه در سال ۱۳۸۹ ذیل پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و ۳ سال پس از مطالبه رهبری از شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره مهندسی فرهنگی و پیوست نگاری فرهنگی تأسیس شد. کار این مؤسسه ارائه مشاوره و تهیه پیوست فرهنگی برای طرح‌های بزرگ اقتصادی، عمرانی و اجرایی است. تهیه پیوست فرهنگی برای پروژه‌های پل خلیج فارس، شبکه تلویزیون تعاملی و معماری مدارس از جمله فعالیت‌های این مرکز است. بنیانیان معتقد است که فرهنگ صرفاً با قانون اصلاح نمی‌شود و ضمن تبیین ضرورت و اهمیت پیوست نگاری فرهنگی برای مدیران، باید آن‌ها را با این مهم همراه ساخت. او ماهیت پیوست فرهنگی را از جنس امر به معروف و نهی از منکرهای نوین و متناسب با شرایط امروز جامعه می‌داند. گفت و گوی مفصلی با ایشان درباره این ماهیت و کارکرد و ضرورت‌های دوجندانش در پایتخت معنوی ایران داشته‌ایم که خلاصه‌ای از آن را در ادامه خواهید خواند.

هستیم و این آثار را نمی‌شناسیم، آرام آرام تحولات شهر مشهد و تبلیغاتی که در تلویزیون پخش می‌شود ما را به جایی می‌رساند که وقتی می‌گوییم برویم مشهد، فرزندان سراغ مراکز تفریحی را می‌گیرند و وقتی پدر و مادر می‌گویند می‌خواهیم برای نماز به حرم برویم، ابراز ناراحتی می‌کند و می‌گوید امروز یک بار حرم رفته‌اید! چند بار می‌خواهید حرم بروید؟! چرا که حرم امام رضا (ع) در ذهنش تبدیل به یک مزاحم می‌شود و این اتفاق بسیار مهمی است که در حال رخ دادن است. اگر بخواهیم برای این اتفاق اسمی انتخاب کنیم، باید بگوییم بمب فاجعه معنوی در مشهد در شرف شکل‌گیری است و معنویت مشهد الرضا (ع) در تحولات بی‌هویت

فرهنگ عمومی منتقل شود، برمی‌گردد.

بمب فاجعه معنوی در مشهد در شرف شکل‌گیری است

زمانی عظیم‌ترین اثر، در میان مجموعه آثار معماری و معنوی شهر، حرم امام رضا (ع) بود. هر کودک و نوجوانی که به زیارت می‌آمد، وقتی آن عظمت را می‌دید و جمعیت انبوهی از فقیر و غنی، شهری و روستایی، تحصیل کرده و بی‌سواد، کارگر و کارفرما، را که با چشمانی گریان به سمت مکانی به نام حرم راهی بودند، عظمت دین، پیامبر (ص)، امام، قرآن، قیامت و خدا را عمیقاً در خودش احساس می‌کرد. اما حالا چون ما نسبت به این موضوعات بی‌توجه

این چهار سؤال، مرحله‌ی شناخت را پشت سر گذاشته‌اید. اما مرحله پنجم، مرحله ارائه راه‌حل‌هایی برای افزایش آثار مثبت و کاهش آثار منفی است. در مرحله اقدام، باید مطالعات فرهنگی صورت بگیرد که یک بخش از آن در حوزه اصلاح رویه مدیران است، یک بخش دیگر ممکن است در حوزه معماری ساختمان باشد (اگر فعالیت ساختمانی وجود داشته باشد)، یک بخش هم ممکن است در حوزه اصلاح قوانین مرتبط با آن باشد و بخشی هم حتماً به فرهنگ، دانش، اطلاعات و مهارت‌های کارکنان و هم‌چنین به تأثیراتی که آن فعالیت روی مراجع‌کنندگان و استفاده‌کنندگان از خدمات آن سیستم می‌گذارد و ممکن است به

آنچه مدیران باید از پیوست فرهنگی بدانند پاسخ ۵ سؤال مشخص است تا این فعالیت مهم، گسترده و ماندگار انجام شود و به ثمر برسد؛ ۱. چه فرصت‌هایی در فرهنگ جامعه وجود دارد که اگر مورد استفاده قرار بگیرد، موجب افزایش آثار این طرح در جامعه می‌شود؟ ۲. چه موانع و محدودیت‌های فرهنگی در اجرای این طرح وجود دارد؟ ۳. فرض کنید که از فرصت‌های فرهنگی موجود در جامعه استفاده کرده‌اید، برای موانع فرهنگی هم راه‌حل پیدا و این طرح را اجرا کرده‌اید. حالا پس از اجرای طرح، چه آثار مثبتی بر فرهنگ جامعه داشته است؟ ۴. آیا برای آثار مخرب فرهنگی نیز احتمالی وجود دارد؟ پس از پاسخ به